

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 16 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 4 „ — „

Helyben házhoz kordva:
 Egész évre . . . 20 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 5 „ — „

Vidákra postán szállítva:
 Egész évre . . . 24 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 6 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes név ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, aug. 25.

Lelkiismeretlen alapítások.

(K. Ö.) A ki figyelemmel kíséri a közgazdasági élet jelenségeit és azokat mérlegelni is tudja, az csak aggodalommal tekinthet a jövőbe, melyet bizonytalanná tesznek a lelkiismeretlen grümdolások.

Az alapítások korát általában úgy szokták fogadni, mint a gazdasági élet fejlődésének hajnalhasadását. A hol alapítanak, ott pénz is van, akár belföldi, akár külföldi. A belföldi tőke részvétele az alapításokban bizonyos fokú közgazdasági jólétet tételez fel, a mi anyagi szempontból kelt megnyugvást. A külföldi tőke részvétele ismét erkölcsi tekintetéből nagybecsülendő, mert feltételezi azt a bizalmat, mely nélkül alapításokba bele menni egyáltalában nem lehet.

A hol alapítanak, ott a részvényesek bizalommal vannak a vállalat prosperitása iránt, egyébként nem adnák oda pénzüket a részvénytőke gyarapítására. A bizalom vonatkozik az alapítók személyére, kikről a részvényesek feltételezik a becsületes szándékot és a gondos kivitt és vonatkozik az általános közgazdasági viszonyokra, melyek az alapítások boldogulását lehetővé teszik.

Ezeket a szempontokat tartva szem előtt, csak megelégedéssel kellene konstatálnunk, hogy újabb időben rohamosan és nagyobb számmal keletkeznek az új alapítások. Valóságos alapítási láz fogta

el az embereket. A magánvállalatok ki lesznek sajátítva és részvénytársasági alapra fektetve. A mikor azonban minden alapítás bizonyos értelemben az illető iparágban fejlődést és gazdasági boldogulást jelent, fel kell tételeznünk, hogy ime elérkezett a gazdasági jólét netovábbja, mikor ipar és kereskedelem fellendült és a felhalmozott tőke új alapításokban keresi gyümölcsöztesét.

Bizonyára erre a következtetésre kell jutnunk, ha csupa szolid és megbízható alapítással volna dolgunk. Fájdalom, nem u y van. Mert ezek közt nagyon sok a kétes és lelkiismeretlen alapítás. Részint azért, mert azok egy része elsőbbségi kölcsönrel kezdi meg működését, részint mert oly feladatokat tűz maga elé, mely az anyavállalat működési körébe tartozik. Az első kategóriába tartozik, hogy többet ne említsünk, a »magyar kakaó- és csokoládégyár,« a másodikba a »műhely- és raktártelep részvénytársaság.«

Nem lehet tehát a közgazdasági szükségletnek betudni azt az élénkséget, melyet az alapítások terén észlelünk, hanem más valaminek, t. i. az egyéni önzésnek és a lelkiismeretlen spekulációnak, már csak azért sem, mivel nálunk teljesen hiányzanak azok az előfeltételek, melyek a gazdasági élet egyes ágaiban a gyors kifejlődést lehetővé tennék. Ezek az előfeltételek: a gazdasági élet intenzív lüktetése és a disponiblis tőke.

Még mindig mezőgazdasági állam lévén, gazdasági boldogulásunk a nyers-termelés értékesítésétől van függővé téve. Már eddig is sokat panaszkodtunk, hogy

iparunk és kereskedelmünk fejlődni nem tud, mert mezőgazdaságunk válságban van. Ez a panasz az idén is indokolt, mikor a hivatalos becslés szerint is 50 millióra megy az az összeg, mit az idén gabonánkon a tavalyi állapothoz képest veszítünk. Ebből ismét az következik, hogy ebből az értékcsökkenésből a kereskedelem és ipar is kiveszi a maga részét.

Közgazdasági életünk pang, tőkénk nincsen, hát mire való az alapítások terén észlelhető élénkség. Avagy ide csődítsük a külföldi tőkét, mely bizalommal lévén irántunk, kénytelen tapasztalni, hogy csunyául rászedtük, mikor az iparvállalati részvényekbe fektetett pénze eluszik. Nyerni pedig nyerne az alapítók, a kik a tőzsde útján tetemes felpénzzel akasztják a jóhiszemű közönség nyakába a kétes értékű papirokat.

Ezt tūrni nem lehet, az bizonyos. Mert a kétes alapítások és az azok nyomán következő bukások nem csak a közgazdasági élet normális menetét akasztják meg, hanem a külföld előtt, mely pénzét és bizalmát nekünk kölcsönzi, diskreditálják hitelünket és megbízhatóságunkat.

De hát mit tegyünk, hogy a lelkiismeretlen alapításoknak elejét vegyük? Az erkölcsöknek meg kell javulniok, hogy az enyém és tied fogalmát a kereskedelmi ügyletekben is szentté tehessük, a kereskedelmi törvény készülő reformjánál pedig oly rendelkezéseket iktassunk törvénybe, melyek kétes és lelkiismeretlen alapításokat lehetetlenné tegyenek.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A mostoha.

Irta: Mányiné Prigl Olga.

Szél fujt odakint. A kutyám csikorgott az udvaron, az alsó házban meg a verőceze csapódott ki s be. Bundás, a kutya, ott szűkölt az alacsony ablak alatt, olykor még a körmével is megkaparta, csakugy nyiszogott, zörögött az üveg, a laza rámaiban. Gyuricza meglökte a mellette alvó testvérbátyját: hallod a szegény Bundást? A fiu bosszankodott, hogy felköltötte az öcséce: hát azért kutya, mondta.

— Eresszük be, — könyörgött a kisebbik, csak a konyhába legalább . . .

Nem kapott rá feleletet. Lemászott hát az ágyból óvatosan. Körül tapogatta az asztalt, almáriumot, végig huzta kezét a kanapén, az ajtónál pedig bele vágta fejét a gerenda támasztóba. (Nagy esők jártak a tavaszon, majd leszakadt a padlás) Hogy idáig jutott, hát ráletette kezét a kilincsre. A sarok nyoszolyán a nagyanyja beszélgetett álmában. Mindig azt hajtogatta: ki vagy teremtetett jó lélek . . . Egyszer nagyon meg ijesztették a tolvajok, ezóta mintha megbomlott volna az elméje. Nappal csak tesz-vesz, de mihelyst beötenődik, mindjárt olyan, mintha kicsérülték volna. Az eperfát is megszóltja az udvaron: ki vagy teremtetett jó lélek . . .

Gyuricza úgy kiosont, hogy csakugyan nem vette észre senki. Odakin már világosodni kezdett.

A nyárfák hegyi kéknek látszottak és a fehér meszelt házak is mind. A levegő olyan volt, mint a tisztára mosott ablak üveg, szinte ragyogott.

Gyuricza kimászott a kapun. Az öreg asszony párnája alatt tartotta a kapu kulcsot, úgy tudott csak elaludni.

Messziről hívogatta a kutyát: Bundás te, Bundás . . . ide te, ide, és veregette a térdeit. A nagy lompos, deres szőrű, öreg kutya magasan feltartotta az orrát, a levegőbe, úgy nyöszörgött. Majd megfordult azon ülőhelyében, s a mig hosszú, csimbókös farkával seperte a földet, elkezdett megint nyiszogni az ablakon. Biztatja a fiu, huzza a nyakánál fogva: a kutya nem mozdul. Gyuricza egy percze megáll, képzelődik, füstszag csapja meg az orrát. Valahol főznek. hiszen reggel van már. Csakugy véletlen fölűi ő is a fejét, a hogy a Bundástól látja. Csak nézi, nem káprázik-e a szeme. Mintha a padlás lyukból pipálna valaki. Az ám! A Turi Borcsa néni párnáját vitték fel oda tegnap, a Borcsa néniét, a kit ezután úgy kell hívni, hogy: anyám, édes anyám. A fiúnak mintha helynyilalana a szívébe s mig össze kapja mellén a csikos kis ingét, szinte megfélekedzik arról, a mit látott. Valami homályos kép libeg elébe. Látja, mint nyitják ki a kaput, jön ki rajta a sek ember, ünneplőbe öltözött asszony. Fehér kendő mindenik asszony

kezeiben. A kendővel a szemüket törülgetik. No azután elmentek, üres maradt a ház. Az asszonyok, emberek gyalog mentek, csak az anyjukat vitték kocsin. Az édes anyjukat, a kit Fekete Erzsébetnek hívtak, de nem Turi Borcsának.

A gyerekek fájni kezdett, de azért csak nógatta a Bundást: gyere be már no, felköltöd nagyanyámat. Vagy hallgatsz, mi s ölébe kapta a kutya fejét és betakarta a kurta ingével.

A füst csak egyre jobban csípte a szemét. Ni talán felkelt azóta nagyanyám, így gondolkodott. Máma szombat van, fizetik a kubikosokat, délre apám is itthon lesz. Levest főz nagyanyám, bizonyos. És most már gondtalanul játszott tovább a Bundással. Mintha az is csendesebb volna, meglapult a fiu mellett, csak az orrát tartotta a magasba.

A szél elállott, tulnan a kékfajú nyárfák mögül sárga-veresen bujt elő a nap. Nagy messziről hallatszott: mint dudál a csordás, itt-ott kis borjuk bőgtek. Azoknak is fájt elszakadni az édesanyjuktól. Egyre-másra füstölni kezdtek a kémények s a szomszédokban nyitogatták az apró zsalugátereket. Gyuricza most már jókedvűen ugrott fel a kapu tetejére — de bizony kicsi hujja, hogy le nem esett az ijedtségtől. Egy hosszú, veres nyelv szökken ki a nádas eresz alól, oly hosszú, hogy szinte megperzselte a haját s abban a perczen egkapta valaki hátulról. A Turi Borcsa testvérbátyja volt, a csordás.

Koronaőr választás.

Salávy József halálával tudvalevőleg megüresedett az egyik koronaőri méltóság, melynek betöltése egyik legelső feladata lesz az őszszel összeülő országgyűlésnek. — Koronaőrré báró **Josika** Sámuel, a volt király személyekörűli minisztert, az erdélyi római katolikus státus elnökét fogják valószínűleg megválasztani.

A forrongó Bosznia.

Hónapokkal ezelőtt, foglalkozván a bosnyák-hercegovinai állapotokkal és azokkal a sérelmekkel, melyeket a lakosság felpanaszol, óva intettük Kállay Benjámin minisztert, hogy változtasson eddigi rendszerén, mely csupa kiméletlenségből, csupa erőszakoskodásból és csupa esztelenségből áll, mert különben, — a hogy mi ismerjük a viszonyokat, — súlyos komplikációkat szülhet ez a szisztéma.

De Kállay beamterei csak folytatták munkájukat Bach és Prottmann szellemében és az elégedetlen lakosság körében az okkupált országok egyik-másik részében oly nagyfokú lett az izgalom, hogy a hatóságok kénytelenek voltak a fegyveres erő megnövelését elrendelni.

Súlyos tünet és csak azt bizonyítja, újabbban is, hogy a Kállay-féle rendszernek meg kell változnia, mert különben az, a mi még ma csak nyugtalanság, izgalom, forrongás alakjában mutatkozik, kiszámíthatatlan veszedelmek lehet az előidézője.

Ma a következő jelentést kapjuk e do-
logról.

A petrováci járásban a mohamedán lakosság elégedetlensége és izgatottsága tetőpontját érte el.

Az elégedetlenséget csak növelte, hogy a közelmúlt napokban több tekintélyes mohamedánt letartóztattak, tisztán azért, mert ezek aláírásokat gyűjtöttek arra a nyilatkozatra, mely bizalmat fejez ki a Budapesten járt mohamedán küldöttség, főleg a rendkívül népszerű Dzsabics maszlári mufti iránt. Többek közt börtönbe vetették ezért Muradbey Ali Kapetanovics nagybirtokost, a kiért a járásbeli nép valósággal rajong.

Ha már ez a bebörtönzés is nagyon növelte az elégedetlen lakosság különben is izgatott hangulatát, még inkább növekedett az izgalom, mikor híre terjedt, hogy a foglyokat

a börtönben megkínözzák és véresre ütö-
verik.

A nép forrongása oly aggasztóvá lett, hogy a hatóság távirati jelentést tett a kormánynak, a mely erre sürgősen hatvan emberrel erősítette meg a petrováci csendőrséget.

Igen izgatott a hangulat a banjalukai kerületben is, nemkülönb Zsenicán, a hol két előkelő mohamedánt, Hadzsi Sarajliás Ibrahim és Hadzsi Arnaut Ali földbirtokosokat szintén bebörtönözték, mert aláírásokat gyűjtöttek a mohamedánok bizalmi nyilatkozatára.

Mindez azonban nem szüntetheti meg a mohamedánok akcióját és a nyilatkozatot, dacára a hatósági erőszakolásnak, már eddig is negyvenezernél több ember írta alá.

A görög keletiek a maguk részéről szintén nagy akciózt Indítottak Kállayval szemben.

Az ónodi czimeresonkitás.

Ónod borsodmegyei községből az a hír jött, hogy a király születésnapján az izraelita imaházra oly nemzeti lobogót tűztek ki, amelyen Magyarország czimerén a korona tetejéről az apostoli kereszt hiányzott s helyette a zsidók vallási jele, mögötte dőved, csillagalaku jelvény volt téve.

Erről az ügyről a miskolci lapok a következőket írják:

Buthy Lajos járási főszolgabíró az előjárósági jelentés alapján azonnal kiutazott Ónod községbe s vizsgálat tárgyává tette az állítólagos czimeresonkitást.

A vizsgálat adataiból, Schück Mayer rabbinus beösmérésével megállapította, hogy a zászló tényleg megrongáltatott, amennyiben a kereszt fölé egy hatágu csillag himeztetett Hauser Lajos templongondnok által. Az eként javított zászlót a rabbinus a király születése napján az imaház homlokzatára kifüggesztette. A kereszt eltávolításának fontosságát és jelentőségét, mint mondja, azért nem tulajdonított, mert nem tudta, hogy ez czimeresonkitást képez, s a kereszt fölé az állítása szerint jelentőséggel nem bíró hatágu csillag csak tulzott hitbuzgalomból nyilván azért himeztetett a templom gondnok által, mert kereszt, mint egyházi jelvény izraelita imaházon helyet nem foglalhat.

Igaz, hogy a rabbit az előjáróság felhívta a megcsonkított czimeres zászló bevételeire, de azzal védekezik, hogy szombat nap

lévén, napi munkát nem végezhetett s így esti nyolcz óráig a hatósági felhívásnak nem tehetett eleget. A zászló tehát e hónap 18-án egész napon kifüggesztve volt.

E védekezést úgy látszik, hogy a törvényszék is magáévá teszi, mert csak egyszerű kihágásnak minősítette a vizsgálóbíró.

Sajátságos elv, hogy a törvény nem tudás felmenti az embert, hogy ha a bűnös nem tulajdonít fontosságot tettének, akkor a bíróság se tulajdonít, vagy hogy a fanatizmus enyhítő körülmény.

Aki nem jól érzi magát a keresztes czimer árnyékában, hordja el magát oda, hol fanatizmusát nem sérti a czimerben sem tűrhető kereszt.

A város közvilágítása.

A közvilágítás megoldásának a kérdése egészen előtérbe tolt Nagyváradon. Két év múlva lejár a gázgyárral a közvilágítás ellátására kötött szerződés, a mely a tapasztalat szerint 30 évig igen súlyos teher volt a városra.

Akik csak az utóbbi évekből ismerik Nagyvárad közigazgatását, nem is sejtetik, hogy ennek a szerződésnek az alapján mennyi kellemetlenségnek, károsodásnak, bosszantásnak volt kitéve Nagyvárad városa addig, míg a mostani tapintatos igazgató vette át a nagyvárad gázgyár vezetését.

Elérkezett az ideje, hogy Nagyvárad városa ismét szabad kezet nyer a közvilágítás mikénti ellátására nézve. A szerződés szerinti felmondás formulája már készen van s valószínűleg nem sokára megkapja azt a gázgyár igazgatósága.

A városnak azonban jóelőre gondoskodni kell a módokról is, a melylyel a közvilágítás kérdését megoldani fogja, nehogy a szerződés lejártával kényszerhelyzetbe jusson s ki legyen téve a gázgyár kénye-kevének.

A közvilágítás kérdésében kiküldött bizottság egyik tárgyalásán szóba került már, hogy miként lehetne a közvilágítást úgy megoldani, hogy az egész város területén, a mostani drága, de semmit nem érő petroleum világítás helyett megfelelő közvilágítást kapjon a község.

A bizottság egyik értekezletén a gázgyár képviselői kijelentették, hogy az egész várost gázzal világítani nem lehet, s arra a gázgyár nem is vállalkoznék.

Ezen kijelentést azzal indokolták meg, hogy jelenleg még egyharmada sincs a városnak gáz-

— Hé, gyujtogató — rivallt reá s jót huzott a karikása végével a kis fiura. Ugy lökte le aztán, mint a macska fiókot. Emberek, segítség! — tűz van, tűz! — kiabált torkaszakadtából, míg a megrémült, gazdája hagyott csorda elnyujtott, hosszú bögéssel szédelgett szerte az utcákon.

— Nagyanyám, nagyanyám, vaczogott a kis fiu belekapaszkodva az öreg asszony csontos, száraz kezébe, a ki a költögetésre egyre sebesebben hadarta maga elé fogatlan, beesett szájszéleivel: ki vagy teremtett jó lélek... Még odakint a nyirkos gyepen is egyre azt hajtogatta, csak egyre, pedig már feljött a nap és ő ébren volt. Szinte olyan nagyon ébren, hogy mindig szaladni akart. Ugy fogták el az asszonyok.

Mire a gazda megjött, már csak a kormos falakat látta. A kis udvar letaposva végig. Tárvá, nyitva a kapu, nagy víz előtte, a falakról is csurgott még, hosszú barázdában.

Az udvar hátulján kuczorgott az öreg asszony. Hogy megállott előtte a fia, az első szava az volt:

— A Borcsa holmija is? ...
Rábámult az asszony:

— Ki vagy teremtett jó lélek...
Csak lehajtottá fejét az ember a poros ingére s úgy nézte a földet.

— Hát a gyerekek, hol vannak? — fakadt ki belőle a keserűség.

A szomszédokból szállingóztak által az asszonyok, hogy látták megjönni a gazdát. Borzosau, egy festő szoknyában, mert egyikőjük se ért rá felöltözni, a nagy nézni való miatt. Segíteni ugyan nem sokat segítettek. Hanem azért győzték beszéddel. Mindenik másképp tudta a dolgot, csak egyben voltak bizonyosak: gyujtogató tette...

— Hol vannak a gyerekek? — toppantott a gazda, hogy szinte megrebbentek az asszonyok a nagy hangjától.

— Az ám! — a gyerekek...

Turi Borcsa jött be a kapun. Ő ráért bekötni selyemkendővel a fejét.

Elébe ment a gazda:

— Hát beégtünk, — mondja.

Az asszony felbigyesztette a szájszéleit és kiért a hangjából a csufolkodás:

— No, hogy egy kicsit szigorubbira kell fogni a gyerekeket.

Csak megütődik a gazda ujfent:

— Hogy, hogy...

— Hát ezt, meg azt beszélük a Gyuriczáról.

A gazdának egyszeribe az eszébe villant valami és ki se hagyta mondani Borcsának:

— Hogy az én fiam lett volna a gyujtogató? ...

A menyecske a vállát vonogatta.

Az ember ingerülten rántott egyet a nyakába akasztott tarisznyáján, azonmód volt, a hogy a munkából hazajött. Az asszonyok arrébb húzódtak és várták mi lesz. A milyen hirtelen haragu, indulatos ember, még kezet emel a menyecskére. De nem tette. Hanem e helyt kivett a labija zsebéből egy szép ujdontat új kékhajú bankót. Egy százas volt az, majd féllesztendei munkabére.

— Itt van, — mondja, a kár fejébe — nekünk pedig nincs többé közünk egymáshoz.

Enyhe szél, édes, puha virágillat csapódott a kormos, füstös levegő közé, — mintha a temető felől, a Fekete Erzsébet sirhantjáról jött volna köszöntés.

zal világítva, s ha az egész várost be akarnák gázvezetékekkel hálózni, a mostani vezeték helyett is sokkal bővebb, tehát egészen új csőhálózatot kellene lefektetni. A távol eső helyeket pedig behálózni csővezetékekkel azért sem volna érdemes, mert ezeken a helyeken csak közvilágításra számíthatnának, mert a kisebb utcákban, tehát a város jó részén, a magán gázvilágítást a szegényebb közönség nem veszi igénybe. Továbbá ha az egész várost gázzal akarnók világítani, a mostani gázgyárat még kétszer akkorára ki kellene bővíteni. Ez pedig belekerülne, a gázgyár szerint egy millió forintba. Ilyen befektetést pedig nem tesz a gázgyár.

Ugyanezen az értekezleten szóba jött, mint egyedüli helyes megoldás, az, hogy a város gázzal nem világított részein villamos világítás rendeztesse be. Ennek a vezeték be rendezése semmi földmunkát nem igényel, kivéve az oszlopok leásását s így a sodrony elvezetés hasonlíthatatlanul olcsóbb, mint a drága csőlefektetés. Így a város belső területe gázzal lenne világítva, míg a külsőbb részeket villany világítaná.

Akik talán irigyelnék a külsőbb részekről a villanyt, mikor a belvárosban gáz van, megnyugtathatjuk, hogy a közönséges izzó lámpáknál, amilyent más városok is általában használnak az utcákon, sokkal különb világítást nyújt a gáz, különösen az Auer-fény.

Alig marad tehát más megoldás, mint a villamos világítás — főleg a város azon részeire, hol gázvilágítás nincs.

Ezt pedig megcsinálhatja maga a város házilag, annál is inkább, mert rövid időn belül ugy is alkalmaznia kell a városnak egy gépészmérnököt, a ki a vízvezetékekkel együtt a villamos világítást is kezelheti.

A már gázzal világított utcák további világítására vonatkozólag tárgyalásokba bocsátkozhat a város a gázgyárral, de arról természetesen, a város jól felfogott érdekéből, szó sem lehet, hogy a mostani árakat fizesse a város, amelynek majdnem feléért kapnak egyes városok, pl. Zágráb, gázvilágítást.

Itt nem lehet semmiféle mellék tekintet, mert ez pusztán üzlet, a gyár és a város között.

A gázgyár bizonyára magasan fog eleintén beszélni, mint bárki más helyében, de meg van a városnak a módja arra is, hogy ha nem tud tisztességes feltételek mellett egyezségre lépni a gázgyárral, a város egész közvilágítását villamos fényvel lássa el. Maradjon meg a gázgyár a magán gázfogyasztásával.

Most a város ura a helyzetnek, tegye meg gyorsan az intézkedéseket, nehogy a mi hanyagságunk miatt a gázgyár tulajdonosai a markukba nevehessenek, ha majd ők diktálnak a városnak.

UJDONSAGOK.

A királyi köszönete.

Pár nap előtt már közöltük azon legfelsőbb királyi kéziratot, a melyet 70. születésnapja alkalmából Ő Felsége Széll Kálmán miniszterelnökhöz intézett s a melyben köszönetének kifejezése mellett oly melegen emeli ki Ő Felsége a nemzet iránti szeretetét. A királyi kéziratban elrendeli Ő Felsége, hogy királyi szívének meleg érzelme és legbensőbb köszönete a legtávolabbi kunyhóba is eljusson s azt

a miniszterelnök országszerte hirdesse. A miniszterelnök a legmagasabb rendeletnek már eleget tett s a királyi kézirat szövegét megküldötte az ország összes törvényhatóságainak. Biharvármegye és Nagyvárad városa tegnap kapták meg, kellő utasítás mellett a királyi kézirat szövegét. A város és a megye falragaszok útján fogja közhírré tenni a királyi kéziratot s a vármegye minden községnek megküldi.

A miniszternek a királyi kéziratához mellékelt körrendelete a következő:

Körrendelet!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó hó 19. ról hozzám intézett legfelsőbb kéziratában, hetvenedik születésnapja alkalmából országszerte kifejezett üdvözlésként köszönetét legkegyelmesebben kifejezni s annak a legszélesebb körben leendő közvételét elrendelni méltóztatott.

Ő Felsége legfelsőbb parancsa értelmében, midőn a szóban levő legfelső kéziratot a törvényhatóságnak kellő számú példányban megküldöm, felhívom, hogy azt a törvényhatóság területén haladéktalanul és a legkiterjedtebb módon kihirdetni sziveskedjék olyképen, hogy a legfelsőbb kézirat tartalmáról a törvényhatóságnak lehetőleg összes lakossága tudomást nyerjen.

Budapest, 1900. évi aug. 24.

A miniszter helyett:

Gullner s. k.,
államtitkár.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

* **A pápa a katolikus kongresszusnak.** Az országos katolikus nagygyűlés tudvalevőleg táviratilag fejezte ki hódolatát az egyház fejének, XIII. Leo pápának és az apostoli királynak, ki éppen akkor ünnepelte 70-ik születésnapját. Ő Felségétől már régebben megérkezett a kegyes válasz, a pápától csak tegnap érkezett meg.

Ugyanis Rampolla bibornok, államtitkár, a Szentatya nevében a következő táviratot küldte ifj. Zichy János grófnak, a katolikus kongresszus elnökéhez:

»Szívetek áhitatos érzelmeiben kiválóan gyönyörködve, a pápa mind egyikteknek szívből hálát ad és szeretetteljesen áldását küldi.

Rampolla, bibornok.

* **A közs. polgári-iskolák felügyelete.** Nagyvárad város községi iskolaszéke csütörtöki gyűlésén akként határozott, hogy megbizsa Hegyesi Márton elnököt, miszerint a községi polgári fiu- és leány-iskola felügyeletére nézve belátása szerint ideiglenesen intézkedjék. Ezen megbízatáshoz képest Hegyesi Márton elnök tegnap értesítette Réz Mihály felügyelőigazgatót és a két iskola igazgatóit, hogy a felügyeletet a polgári-iskolákra nézve ő fogja ideiglenesen eszközölni. Így talán vége lesz az áldatlan torzalkodásnak.

* **Egy derék öreg ur temetése.** Néhai Böhm Ferencz nyug. l. sz. káptalani erdőmester temetése tegnap nagy részvét mellett ment végbe Sályi községben. A végtisztességtételen az egész környék intelligenciája, a káptalani uradalom tisztikara és Nagyváradról is sokan vettek részt. A gyászoló családtagokon kívül megjelentek a temetésen: Baranyi Zsigmond,

Baranyi Ádám, dr. Toperczer Sándor, Osztérlamm Ármin és neje, Harmathy Károly és neje, Govrik Kálmán, Krizsár J. Koós László, Ciceonescu Sámuel, Milibák József, Óváry Sándor, Papp Imre, Erdélyi Károly, Bereczky Géza, Jancsó Lajos, Bencsik Sándor, Pintér Mihály, Revóczky Béla, Roskovits Béla, dr. Roxer György és neje, Steinbach Ervin, Holvéd L., Stark Gyula, Schvarcz százados, Ferencsik Odön, Bereczky Károly, Szőke Kálmánné, Stark Róza, özv. Klapszia Gyuláné stb. A gyászszertartást a háznál, valamint a gyászmisét a templomban Palotay László kanonok végezte Léky Kornél, Tarnay Károly, Papp György, Lindenberger János, Makucz Ernő lelkészek és Papp György gör. kath. lelkész segédlete mellett. A díszes érczkoporsót elborította a szebbnél-szebb koszoruk sokasága. A requeim után megindult a hosszú gyászmenet a temetőbe, hol örök nyugalomra helyezték a derék öreg urat.

A koszorúk feliratai a következők voltak:

A jó, gondos családfőnek — szerető neje, gyermekei és unokái.

Szeretett testvér és sógornak — György és Etelka.

Szeretett testvér, sógor és nagybátyának — Cajetán, Karolin és gyermekeik.

Szeretettel Anti, Gyula és Róza — a legigazabb barátoknak.

Tisztelet jeléül — az erdőőrök.

Szeretet jeléül — Elza és gyermekei.

Hálás szeretettel — Mirczli.

Szeretet jeléül — a Govrik-család.

Tisztelet jeléül — Harmathy-család.

Klapszia Arthurné és huga.

A régi jó barátoknak — a Steinbach-család.

Tisztelet jeléül — a lat. szertart. káptalani tisztikar.

A díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia nagyváradai temetkezési vállalata rendezte.

* **A megyei építkezési szabályzat.** Biharvármegye törvényhatósága építkezési szabályrendeletet dolgozott ki, a melyben az építkezésre vonatkozó ügyeket rendezi. A belügyminiszter a szabályrendeletet jóváhagyta. Ez a szabályzat fog irányadóul szolgálni a megye területén.

* **Dankó Pista társulata** még egy ideig szórakoztatni fogja Nagyvárad közönségét azokkal a remek, édes-bús nótákkal és tréfás dallamokkal, amelyeknek párját alig találjuk. A Bazar vendéglő bérlőjével megújította a szerződését s tovább marad társulatával Nagyváradon mint előbb tervezte. — A társulatát néhány újabb jó erővel bővítette ki Dankó, a mi bizonyára még fokozni fogja a közönség érdeklődését.

* **Kórház Nagyszalontán.** Nagyszalontán főként adományokból 15.000 forint összeg gyűlt egybe, melyből a község kórházat rendez be Vereskereszt kórház czímen. A kórház alapszabályai már elkészültek s Nagy Márton főszolgabíró bejelentette a vármegyéhez. A fenntartás költségeire fordítják a 10.000 frt alap évi 500 frt kamatát is.

* **Uj megállóhely.** Rév és Élesd állomások között fekvő Élesd község 18. számú órháznál folyó évi szeptember hó 1-től kezdve az 504. és 508. számú személyvonatok feltételeken meg fognak állani és pedig az 505. számú vonat délelőtt 10 óra 20 perczkor, az 508. számú pedig reggel 3 óra 25 perczkor.

* **Vészjelző készülék a vasutakon.** A Róma és Firenze közt nemrég történt rémes vasúti szerencsétlenség alkalmából Berlier francia mérnök érdekesen ismerteti legújabb találmányát, egy vészjelző készüléket, a mely egyszerűsége mellett rendkívül alkalmasnak tetszik. Berlier készüléke egy hatalmas hangu tüllök, olyan, amilyent a tengeri hajósok használnak ködös időben. A tüllököt a vonat elejére és vé-

gére alkalmazzák s összekötik egy sűrített levegővel telt edénnyel. Már most, ha a robogó vonat valami akadályba ütközik, vagy megáll, egy puska-ravasz módjára működő készülékkel a sűrített levegőt a tülköbe lehet eresztetni s akkor a tülkök bugó, elnyújtott hangot ad, a mely ezer méterre is elhallatszik. Így aztán a megakadt vonat a legnagyobb sötétségben vagy épen domb mögül is jókor figyelmeztetheti a vele szembe jövő vonatot és olyan karambol, mint a római, bizton erkerülhet.

* **A bécsi Pázmáneum záróköve.** Bécsből írják, hogy holnap lesz a *Pázmáneum Czigler* Győző tanár által épülő új palotájának zárókövelétele. A gyengélkedő *Vaszary* Kolos hercegprimást az ünnepies aktusnál báró *Hornig* Károly veszprémi püspök fogja képviselni.

* **Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszterium Biharvármegyében a szakadati anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető *Stettner* Lajos körjegyzőt, továbbá anyakönyvvezető-helyettesekké a mikló-lazuri kerületbe *Laszkaráti* Jenő okleveles jegyzőt, az élesdibe *Trak* Géza segédjegyzőt, a kristyóriba *Csura* Mihály okleveles tanítót s végül a kéczibe *Szemes* József segédjegyzőt nevezte ki.

* **A megmérgezett Körözs.** A mezőtelegi Bihar-Szilágyi olajgyár nagyon érzékenykedik. Évek óta megmérgezi a vitriol-salakkal és szennyvízzel a Körözszt; kipusztítja a halállományt, veszélyezteti a Nagyvárad város fél millióba került vízvezetékét s a hatóság, igazabban Nagyvárad városa nem bír semmire menni a magas állású részvényesek miatt, hogy ezt a tűrhetlen állapotot megszüntessék. Végre sok huza-vona után az alispán kimondotta I. fokban, hogy a szennyvíz levezetésénél a kulturmérnöki hivatal tervei szerint szűrőkészüléket köteles a gyár alkalmazni. Mivel bármily szűrőkészülék mellett továbbra is fertőzött lesz a gyár szennyvizétől a Körözs folyó, Nagyvárad városa felebbezést adott be az alispán határozata ellen. De az a legfurcsább a dologban, hogy az olajgyár igazgatósága is adja a sértettet s ő felebbez, természetesen éppen ellenkező indokból, mint Nagyvárad. Óriási hosszú felebbezésében sérelmesnek találja az alispán határozatát, mert a szűrőkészülék tetemes költségbe kerül. Ez a gyár csak illetékekben rengeteg összeget fizet, tehát oly nagy a forgalma, hogy tetemes haszon marad. De hát minek adjon ki nagyobb összeget, amiből semmi hasznot nem huz. Első a részvényesek zsebe, mit törődnek azzal, hogy egy nagy vidéknek és egy városnak mérhetetlen kárt okoz a gyár.

* **Bresci büntársa horvát.** Zágrábból írják, hogy az Umberto király meggyilkolásában való bűnrészességgel gyanúsított Quintavalle nevű anarkista, kit Elba szigetén elfogtak, valószínűleg azonos a zágrábi 53-ik gyalogezred egyik szökevényével. A zágrábi helyőrségi hadbírótság megvette a szükséges lépéseket az idemnitás megállapítása végett s ha az Elbán elfogott Quintavalle tényleg azonos a szökevény horvát Quintavalleval, úgy kérni fogják kiadatását.

* **Garázda katona.** Földy Antal laczházi születésű, 31 éves henteslegény néhány nap előtt vette magára a katonaruhát, a melyet azért öltött fel, hogy 30 napi fegyvergyakorlatot leszolgáljon. Földy az uniformisban nagy urnak képzelte magát, tegnap nyakra-főre mulatott a főváros különböző korcsmaiban. A mikor aztán jól felöntött a garatra, a Duna partjára ment sétálni, hol a járókeleket ok nélkül inzultálta. Széles jó kedve annyira elragadta, hogy hirtelen kihuzta oldalfegyverét s azzal hadonázni kezdett. Épen akkor haladt el arra egy 13 éves fiúcska, a kis Takács Lajos

tanuló, a ki megállt egy perczre a katona bácsi által előidézt szokatlan látványban gyönyörködni. A vitéz hadfi észrevette a kis fiút s goromba szitkokkal illette. A gyermek megijedt s futni kezdett. Ezt látván a bős katona, oldalfegyverét a kis fiu után dobta s azzal a fiut súlyosan megsebesítette. A mentők vitték a Rókus-kórházba, a garázda katonát pedig egy rendőr bekísérte a kapitánysághoz, a honnan későbbben a katonai őrzővitte el.

* **Az irodalom legközelebbi szenzációi.** A londoni kiadók mostanában abban vetélkednek, hogy melyik közülök adhatja ki elsőnek a leghitelesebb művet Peking ostromáról. Három a legkiválóbbak közül tengeralatti sügöny útján óriási összeget kínál sir Hartinak és dr. Morrisonnak, ha nála jelenteti meg élményeit a követések ostroma alatt. Hasonló ajánlatot tettek Congernek, az Egyesült Államok nagykövetének, ki azonban jobbnak látta felolvasásokban értékesíteni élményeit. Már meg is kötötte a szerződést egy impresszárióval és legközelebb elindul amerikai körújtára.

* **Krizsár István meghalt.** Röviden már megemlékeztünk *Krizsár* István földbirtokos szerencsétlenségéről, a mely szerint a Vas-füredben eszméletlen állapotban találták. A kórházba szállították, a hol nem tért eszméletre s így nem is tudta a rendőrség kihallgatni. Az orvosok olyan tüneteket konstataáltak, mintha mérgezés esete forogna fenn. Tegnap éjjel 12 óra tájban *kiszenvedett*. Tegnap délután boncolták fel dr. *Grósz* Albert és dr. *Grósz* Menyhért törvényszéki orvosok s a törvényszék részéről *Ember* Géza vizsgáló-biztos, a rendőrségtől pedig *Réz* Bertalan rendőrbiztos voltak jelen a boncolásnál. Az orvosok megállapították, hogy *mérgezés esete nem forog fenn*, hanem *agyvérömlény* következtében halt meg az egykor gavallér ember. A holttestet hazaszállították a hidegser-utcza lakásra, ahonnan holnap, hétfőn délután temetik el. — Valamikor jómódu birtokos volt, de a pősa birtokot eladta, mert gavalléros paszióit jövedelméből nem fedezhette. Utóbb anyagi zavarokkal küzdött.

* **A nagymama.** Bajorország egyik városában, hol most hadgyakorlatok folynak, a következő mulatságos eset történt: Az egyik csapat parancsnokánál fiatal tiszt jelentkezett, akit a csapathoz osztottak be szolgálatra. Az ezredes barátságosan fogadta a fiatal katonát s kíváncsian tudakozódott a hadnagy különös formájú rendjele után:

— Miféle rendjel az, hadnagy ur, amit ön visel?
— Ez a Johannita-kereszt.
— Olyan különös formája van.
— Igen, mert ez nem német rendjel.
— Az látszik. Hol szerezte, hadnagy ur?
— Angolországban.
— Mi az ördög. Maga már ott is kóborolt?
— Két évvel ezelőtt jártam kint.
— A manót. És mit keresett Angolországban?
— A nagymamát látogattam meg.
— Nos és hol a manóba jutott ahoz a kereszthez?
— A nagymamától kaptam.
— Az áldóját a maga nagymamájának, hát ki ő, hogy Johannita-keresztet osztogat?
— A nagymamám: az angol királynő, — hangzott a felelet s az ezredes ugyancsak kényelmetlenül kezdte magát érezni a hadnagy ur mellett, akiről most már sejtette, hogy valaki lehet, de nem tudott rájönni, hogy kicsoda. Csak később világosították föl, hogy a slezvig-holsteini herceg özvegye a fiatal katona, aki a nagymama keresztjét hordja.

* **Csendőrök mint mentők.** Felsőbb parancs következtében a m. kir. csendőrség legényességét kioktatják, hogy szerencsétlenség esetén mint mentők is szerepelhessenek. Az okta-

tás kiterjed arra, hogy miképen kell szerencsétlenségénél az első segílyt nyújtani. Megtanulják a sérültek ápolását, a sebek bekötési módját. Ezzel a csendőrség ügyköre is már bővül egygyel a nép javára.

* **Gerlóczy Károly meghalt.** A magyar fővárosnak gyásza van, *Gerlóczy* Károly nyugalmazott alpolgármester meghalt. Kőbányán érte utól a halál, a hol már hosszabb ideje lakott. A fővárosnak alig volt népszerűbb embere nálánál. Halála tegnap reggel 8 órakor következett be. Szívszélhűdés érte, a mely hirtelen véget vetett munkás életének. Egész életében félt a szélhűdéstől s ugrálszik megsejtette, milyen veszély környékezi. *Gerlóczy* legfőbb érdeme, hogy Budapestet legalább külszínben világvárossá emelte. A nagy középületek és szobrok majdnem kivétel nélkül neki köszönik létrejöttüket. A kaszárnnyak megváltása is az ő kezleményezésére megy vissza. Életrajza röviden a következő: *Gerlóczy* Károly született Pesten 1835 május 18. Iskoláit Pesten végezte, 54-ben letette a bírói, majd a közigazgatási vizsgálatot. Pest város szolgálatába 1861 aug. 1-én lépett mint tolnok, pár hó mulva jegyzőnek 1866. jan. 27-ben főjegyzőnek, ugyan az év okt. 16-án pedig tanácsnokká választották. A közügyek terén tanúsított hasznos tevékenységért 1885-ben a vaskoronarendet kapta. 1889 a persa sah a nap- és oro-zlándrend III. oszt. adományozta neki. 1891 aug. 10-én ő Felsége királyi tanácsosi címmel tüntette ki.

* **Elfogott pénzhamisítók.** Sikerült fogást csinált tegnapelőtt a temes-szlatinai rendőrség. Veszedelmes pénzhamisítót kerített kézre, a ki ötkoronásoka hamisított. E napokban f-jelentés érkezett a csendőrséghez, hogy *Bei* József odaváló lakos hamis ötkoronások gyártásával foglalkozik. A csendőrség már ismertte *Beit*, ezért nem rohanta meg, hanem figyelemmel kísérte. E hó 22-én este 10 óra tájban két sötét alak kopogott *Bei* aklakán, hamarosan bebocsátották őket. Pár óra mulva a két alak megrakodva hagyta el *Bei* házat s egyenesen a falu vége felé tartott, hol kocsi várt rájuk. Ekkor a csendőrség rajtuk ütött és két alakot: *Hanzel* János és *Heringer* András rékási lakosokat elfogta. Az elfogottaknál közel kétezer darab hamisított öt koronást találtak, melyeket *Bei* József gyártott s *Hanzel* és *Heringer* hozták forgalomba, a hamis gyártmányokat. A csendőrség ezután *Bei* József lakására ment, a ki, midőn a csendőrök meglátta, főbe akarta magát löni, de a csendőrség ebben megakadályozta. A megtartott házkutatás alkalmával még igen sok már kész és még félig kész hamisítványokat találtak, melyeket elfoglalva, *Bei* és két társával együtt beszállították a törvényszékhez.

* **Ismét mérgezés.** A délvidék csak nem akar kifogyni a szenzációs bűnesetekből. E napokban ismét több feljelentés érkezett a temesvári kir. ügyészséghez, melyben arról adnak hírt, hogy *Petromány* községben több embert megmérgeztek. A feljelentés után *Jakobfi* Pál vizsgálóbíró és *Szigethy* törvényszéki orvos kiment a helyszínére, hogy a feljelentésben említett emberek holttestét exhumálják. A vizsgálat megkezdésekor a vizsgálóbíró érdekes felfedezésre jutott. A méreggel elpusztított emberek fejféjával ellátott sírjait a mikor felbontották, azt tapasztalták, hogy a sírokban más nembeli holttest fekszik mint a minő a megmérgezetté volt. Ekkor kiderült, hogy a megmérgeztettek családjai, hogy az esetleges vizsgálatot tévutra vezessék, a megmérgeztettek fejféjét kieserítették másokéval. Ez a körülmény rendkívül megnehezítette a további vizsgálatot. Eddig többeket letartóztatnak, ezek között van *Forgyescu* Juon temetőcsész is, a ki a megmérgeztettek családjaik

megbizása folytán végezte a fejfa kicserélést. Az ügyészséghez érkezett feljelentés szerint Marosán Tódor, Marosán Juon, Opresen Tódor és Radomescu György petrományi lakosok lettek megmérgezve. Ezeknek a holttestét keresi most a vizsgálóbíró s e miatt feldurják most az egész temetőt.

* **Eladott gyermek.** Rémregénybe illő esemény foglalkoztatja most Kolozsvar lakosságát. Pár nap előtt egy ottani előkelő családnál eltűnt a dajka és vele együtt a gondjaira bízott kis egy éves leány is. A dajkát másnap a Szamosból félholtan kihuzták, de a kis leányt nem találták sehol és mikor a dajkát nagynehezen sikerült magához téríteni, ő sem tudott felvilágosítást adni. A dajka megőrült és csak összefüggéstelen szavakat tudott mondani. Abból azonban, amit mondott és még inkább amit mások mondtak, azt lehetett sejtteni, hogy a leány mielőtt a Szamosba ugrott volna, a kis gyermeket eladta egy kóbor cigánybandának. A csendőrség erőlesen nyomoz a rejtélyes ügyben, de eddig még siker nélkül.

* **Titokzatos halál.** Zelistey Wlad Marcell, lugosi születésű, harminczhét éves törvényszéki tisztviselő, a ki a budapesti V. kerületi járásbírósnál volt alkalmazva, az éjjel lakásán rejtélyes körülmények között meghalt. Egy, a házában lakó barátja félkettő tájban éjjel hazajött és a mint a lakása előtt elhaladt, nyitva találta azt. Belépett és a földön halva találta Wladot. Az asztalon egy pohárban limonádé és egy pohár timsóviz állott. A rendőrség ma délelőtt vitte el a holttestet a morgueba, a hol ki fogják deríteni, vajjon öngyilkossá lett-e, vagy szélhűdés ölte meg.

* **Gyilkos lengyel zsidó.** Senvicky Péter szabolcsmegyei születésű 23 éves napszámos a »Silos« gabonarakárban volt mint munkás alkalmazva. A raktárban több lengyel zsidó is foglalkozott; Senvickyt a napokban elbocsájtották a munkából, a lengyel zsidók áskálódása folytán. Tegnap elment a »Silos«-ba, a hol a lengyel zsidók javában dolgoztak. Boszszantani kezdte a zsidókat s szemrehányás közben kemény, sértő szavakkal illette őket. A szóváltásból épen tettelegességre akart kerülni a dolog, a mikor a csoportból hirtelen kivált egy lengyel zsidó, — a kit társai csak Toifold néven ismernek — s bicskáját teljes erővel Senvicky nyakába döfte. A szerencsétlen ember eszméletlenül terült el az udvarban. Nyakából még erősen patakzott a vér, a mikor a mentők megérkeztek, súlyos sebével bevitték a Rókus-kórházba, a rendőrség pedig megindította a vizsgálatot.

Inasgyerekek sanyargatása.

Budapest, aug. 25.

Súlyos vádat emeltek még a múlt év végén a Bartsch Gyula utódai belvárosi ezüstműves cég tulajdonosa, Henger Antal, valamint művezetője, Weinwurm István ellen. A panaszt az összes budapesti ezüst evőeszköz-készítő segédek tették a negyedik kerületi előjáróságnál, mint elsőfoku iparhatóságnál.

A főljelentés szerint a panaszolt cég a legkíméletlenebb lelketlenséggel sanyargatta a nála alkalmazott fiatal tanoncz gyerekeket. Embertelenül bántak velük, dolgoztatták őket reggel hat órától éjjeli tizenegyig. Serdülő tizenhárom éven aluli gyermekeket alkalmaztak, ezeket az előjáróság elől eltitkolták. Nyolcz segéd mellett tizenegy tanonczot tartanak. Nehéz napszámosmunkát kell a fiatal fiuknak végezniök s szinte mindennapiak a szerencsétlenségek is a Bartsch műhelyében.

Ducsek István nevű tanonczapátlan-anyátlan árva gyermek, kilencz évig tanonczkodott, de csak 1893-ban jelentették be az előjáróságnál. Az inas gyerekek a pusztá földön hálnak, enni alig kapnak s ez a flu 1897-ben az ember-telen bánásmódba belebolondult.

Egyik másik inasgyereknek husz kilós gyantát kellett olvasztania s mikor a nagy teheről összeesett, olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy két hónapig tartott, mire felgyógyult. A helyett, hogy a mesterségükben nyernének kiképzést, utczát, udvart sepernek, pöczegődröt tisztítanak s a cégtulajdonos lakásán háztartási munkát kell végezniök.

Az illetékes kerületi előjáróság szigorú vizsgálatot indított a feljelentés alapján. Beidézte a cég összes alkalmazottjait, a segédeket, a tanonczokat s miután a vádak nagyrészt igaznak bizonyultak, a cég tulajdonosát, Henger Antalt, valamint művezetőjét Weinwurm Istvánt a tanonczok bántalmazása és törvényellenes bánásmódért az 1884. XVII. törvényczikk 63. §-a alapján egyenkint 200—200 korona pénzbüntetésre, illetve megfelelő elzárásra ítélte.

Az elítéltek megfélembzték az ítéletet s a kereskedelmi miniszter most döntött ügyükben. A miniszter elfogadta Henger Antalnak azt a védekezését, hogy őt üzletének kereskedelmi vezetése annyira elfoglalja, hogy a műhelyben történekről tudomással nem bírhat. A művezetőre, Weinwurmra kirótt büntetést azonban változtatlanul helyben hagyta.

Ehhez az enyhe büntetéshez nagyon elkél még a humánus érzésű emberek mély megvetése.

Kinai háboru.

A háboru mai állásáról a következő távirataink szólnak:

A császári birtokot bevették.

London, aug. 25. (Saját tud. távir.) A Times-nak jelentik Pekingből 18-iki kelettel: A városban fosztogatnak. Az orosz és a francia zászló a császári uradalom legjobb részén leng, a hol — úgy vélik — a császári kincsek vannak elásva.

Az idegen csapatok vesztesége.

London, aug. 25. (Saját tud. távir.) Gaselee tábornoknak egy tegnapelőtt Csifuban föladott távirata jelenti: Az angolok nagyon kevés veszteséget szenvedtek, a japánok igen sokat. Az egyes ezredeknek a harcokban való részvételéről szóló részletek fölsorolása után azt mondja a távirat, hogy a szövetségeseknek kevés élelmiszerük van, de intézkedtek, hogy élelmiszereket kapjanak. 16-án a császár-város megtámadását tervezték.

Ujabb összeesküvés Kinában.

London, aug. 25. A Times-nak jelentik Sanghaiból 23-iki kelettel: A hankai angol konzul azt táviratozza, hogy az idevaló kínaiak között összeesküvést fedeztek fel, a melynek az angol telep fölgyújtása volt a célja. Az alkirály parancsára több embert letartóztattak.

A boxerek nagy veresége.

London, aug. 25. (Saját tud. távir.) A Reuter ügynökség jelenti Tiencinből 20-iki kelettel: Egy japán, angol, amerikai és

indiai katonákból alakított 1075 főnyi sereg Tiencintől délnyugatra hat mért földnyire egy falu mellett megverte a boxereket, 300 boxer elesett, 54-et elfogtak és a falut fölgyújtották. A szövetségesek kórházaiban sok sebesült boxert ápolnak. A szövetségesek részéről tizenegy ember sebesült meg. A szövetség sek százzámra zsákmányoltak zászlókat, lándzsákat és kardokat.

A császári kincstárt elfoglalták.

London, aug. 25. (Saját tud. távir.) A legújabb távirat szenzációs hírt hozott. A japán katonák elfoglalták a császári kincstárt, melyben fél millió taelt találtak.

A császár biztonságban van.

London, aug. 25. (Saját tud. távir.) Hivatalos kínai forrás szerint jelentik, hogy a japán csapatok utólérték a menekülő császári családot és Kivangszu császárt megszabadították.

Az amerikai csapatok.

Washington, aug. 26. (Saját tud. távirata.) A washingtoni kormány elrendelte, hogy az amerikai csapatokat Pekingből egyelőre nem vonják ki.

Ujabb mérszárlás.

London, aug. 25. (Saját tud. távir.) Timesnek Sanghaiból érkezett jelentés szerint Hankovban a lázadók tizenkilencz misszionáriust és három asszonyt meggyilkoltak.

Az anyacsászárné Pekingbe visszatér.

London, aug. 25. (Saját tud. távir.) Csianfuból jelentik, hogy a szövetségesek kirendeltsége elfogta Tuan herceget. Hire jár, hogy az anyacsászárné visszatér a fővárosba, mert kísérő csapatai nagyon fegyelmetlenek voltak. A merre csak áthaladtak, az összes falvakat fölgyújtották.

EGYESÜLETEK

Közgyűlés. A nagyváradai ipartestület ifjuságának önképző egylete félelvi közgyűlését ma vasárnap délután pontban 3 órakor tartja meg saját helyiségében (Szt. László-tér, Kovács-ház emeletén), melyre a tagok azon figyelmeztetés kíséretében hivatnak meg, hogy a közgyűlés — mivel ezuttal másodsor hivatott egybe — tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes leend. Az elnökség.

Igazságszolgáltatás.

Felmentés a fehértemplomi gabona-uzsorapörben. Emlékeztetes az a monstre-bünpör, amely Lövy Jakab révújfalusi gabonakereskedő ellen a fehértemplomi büntető törvényszék elől folyt és amelynek során a vádlott két heti fogházbüntetést kapott. Temesvárról jelentik, hogy az ottani ítélőtábla most foglalkozott az ügygel. Kuchler Gyula főügyész helyettes vád és Róna Ignác dr. védőbeszéde, valamint a panaszosok képviselőjének Tornya ügyvédnek meghallgatása után a vádlottat fel-

mentette. A főügyész helyettes semmisségi panaszt jelentett be.

A nagyvárad kir. tabla kitűzött ügyei.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

- 2371 Szökőcs József és társa — Szökőcs Mihály és társa.
2374 Varga András — Gorokán Flore s neje.
2420 Czodán György — Spielmann Károly.
2450 Pecsénye György — Rácz István.
2454 Pántye Vikentil hagyatéki ügye.
2511 Monus Ferencz és társa — Soós Kálmán.
2512 Náházi Ferencz — Gyulai kiházásító és temetkezési egyesület.
2514 Kiss Tivadar — Moldovány Imre.
2521 The Singer cég — Szacsavay Dezső és neje.
2522 Vukuleszku György — Csozeszky Perfidia.

Előadó: *Czveck Kálmán.*

- 1848 Sternberg Mór — Boros János és neje.
2218 Brandt József — gróf Bethlen Dezső.
2219 Brandt József — gróf Bethlen Dezső.
2220 Krasznay Ferencz — Hrg. Odescalhy Arthur.
2221 Gálfi Erzsébet — gróf Zichy Julia.
2331 Botger János hagyatékának árvaügye.
2347 Magy. tkptr. központi bankja — Török Bálint.
2348 dr. Rozenthál Mór — Gitye György.
2351 Néhai Nagy Endre önkéntes árvaügye.
2395 Birentz Tódor — Szirb Juon.

Előadó: *Poynár Dénes.*

- 2619 Dr. Breider Mór uzsora és k. testi sértés.
2638 Greif Antal becsületsértés.
2777 Szemere Miklós lopás, stb.

Előadó: *Bige Gyula.*

- 1672 Janási László okirathamisítás.
1882 Szirb Juon és társa rágalmozás.
1886 Barneu Nikolae testi sértés.
1908 Rozsnay István és társa lopás.
1953 Vandrák János lopás.
1960 Lingurár Ivanye és társa testi sértés.
2036 Deczki Béni sikkasztás.
2166 özv. Gali Sándorné és társa becsületsértés.
2183 Turzó Sándor hatóság elleni erőszak stb.
1978 Paskucz Ravéka rágalmozás.
2008 Lukács Zahari sikkasztás.
2145 Kiss József rágalmozás és magánlaksértés.
2487 Kis József magánlaksértés.

TANUGY.

Értesítés. A nagyvárad i. sz. püspökség kegyurasága alatt álló várad-olaszi-i r. kath. négyosztályú fiú-népiskolában az 1900—901-ik tanévre a rendes beiratások ideje szeptember hó 1-től 7-ig bezárólag d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5 óráig fognak terjedni.

Tisztelettel értesítetnek tehát azon szülők és gyámok, kik ezen iskolában óhajtják gyermekeiket, illetve gyámoltjaikat taníttatni, hogy a fennebb jelzett napokon és időben a beiratás céljából a tanulókkal és a magasabb osztályok felvételére szükséges érdemsorozattal, vagy bizonyítvánnyal együtt sziveskedjenek az iskola épületében (Fő-utca 819. sz.) megjelenni, mivel a magukban és minden igazolvány nélkül felküldött gyermekek felvételni nem fognak; továbbá a szeptember hó 2-án tul is csak ugy vétetnek föl, ha kése delmököt elfogadhatólag igazolni tudják.

A magánvizsgálatok előzetes bejelentés után, szept. hó 3-án, d. e. 9 órától fognak megtartatni.

Beiratási-dij egy tanévre a róm. kath. tanulóktól 6 kor. 60 fill., a más vallásfelekezeti tanulóktól 10 kor. 60 fill., mely összeg beiratás alkalmával befizetendő; a szegénységüket hitelesen igazoltak a 6 vagy 10 kor. befizetése alól fölmenthetők, azonban a 60 fillért minden tanuló köteles befizetni.

Szeptember 8-án ünnepélyes istentisztelet, melyre minden beirott tanuló eljönni köteles.

A rendes tanítás szeptember 10-én veszi kezdetét.

Az igazgatóság.

Értesítés. Nagyvárad város községi iskoláinál az 1900—901. tanévi beiratások, felvételi, javító, pót és magánvizsgálatok az alant jelzett napokon és időben tartatnak meg:

a) a polgári fiúiskolánál: szeptember 1. és 3-án d. e. 8—12-ig, 4., 5., 6., 7-én naponként d. e. 8—12-ig, d. u. 3—5-ig beiratás; megjegyeztetvén, hogy 1. és 3-án csak helybeli illetőségű tanulók vétetnek fel; a felvételi javító és pótvizsgálatok 1. és 3-án d. u. 2 órától kezdődőleg tartatnak meg.

b) a polgári leányiskolánál: szeptember 1., 3., 4., 5., 6., 7-én d. e. 8—11-ig és d. u. 3—5-ig beiratás; ugyanezen napokon d. e. 11—12-ig felvételi, javító és pótvizsgálatok.

c) az elemi fiú-, elemi leány- és ismétlő leányiskolánál: szeptember 1., 3., 4., 5., 6. és 7-én d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5-ig beiratás, ugyanezen napokon d. e. 11—12-ig felvételi-, javító-, pót- és magánvizsgálatok.

A rendes tanítás ugy a polgári, mint az elemi- és ismétlő-iskolánál szeptember 10-én veszi kezdetét. A beiratásnál az iskolai-, születési- és himnőoltási-bizonyítvány bemutatandó.

Iskolai díj:

a) a polgári fiú-iskolánál 17 korona 30 fillér;

b) a polgári leány-iskolánál 21 korona 30 fillér;

c) az elemi fiú- és leány-iskolánál 8 korona 80 fillér.

Az ismétlő leány-iskolák növendékei semminemű iskolai díjat nem fizetnek.

A mindennapi tanköteles 6—12 éves korban lévő növendékek szegénységi bizonyítvány alapján tandíjmentességben részesülnek.

A 12. életévet már betöltött szegénysorsu növendékek közül csak azok tarthatnak igényt tandíjmentességre, kik az előző osztályt kielégítő eredménnyel végezték.

Miről az érdekeltek szülőket és gyámokat oly felkéréssel értesitem, hogy gyermekeiket, — gyámoltjaikat — a fent említett napokon az iskolába beirassák.

A család és iskola minél gyakoribb érintkezése az eredményes iskoláztatásnak elengedhetlen feltétele lévén: felkérem a t. szülőket, gyámokat, hogy gyermekeiket a beiratáson személyesen elkísérni s a tanév folyamán gyermekeik magaviselete és előmenetele iránt az osztályfőnökök, illetőleg osztálytanítóknál, esetleg az igazgatónál tudakozódni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1900. aug. 25.

Hegyesi Márton,

községi iskolaszéki elnök.

Iskolai értesítés. A nagyvárad községi polgári leányiskolában a beiratások az 1900/901. tanévre f. évi szeptember hó 1-én veszik kezdetüket és 7-ig bezárólag eszközöztetnek, minden nap délelőtt 8—11-ig, délután 3—5-ig, a korona-utca-i iskola helyiségében. Későbbben jelentkezők csak tanfelügyelői engedéllyel vétetnek fel.

Szeptember hó 1-én és 2-án d. e. 11—12-ig tartatnak a javító vizsgálatok, 3-án és 4-én délelőtt 11—12-ig a pótló és felvételi vizsgálatok és 6-án egész nap a magánvizsgálatok.

A tandíj egész évre 20 korona, beiratási díj 1 korona, nyugdíj járulék 30 fill. Az utóbbiakat azonnal le kell fizetni, a tandíj 2 részletben is fizethető. 10 korona a beiratásnál, 10 korona 1901 febr. 1-én.

Minden tanuló tartozik a beiratásnál bemutatni iskolai bizonyítványt, keresztlevelet, illetve születési bizonyítványt és újraoltási bizonyítványt.

A tisztelt szülők kéretnek, hogy gyermekeiket a beiratáshoz elkísérjék.

Egyébb dolgokra nézve, szükség esetén szivesen ad felvilágosítást özv. *Rechtne Bauer Zsófia* igazgatónő.

Felhívás. Az államilag engedélyezett állandó gyermek-menedékház vezető nők képző tanfolyamát szeptember hó 1-én nyitom meg. Jelentkezhetnek 18—40 éves életkoru nők, kik 6 elemi osztályt végeztek, vagy valamely kisdédvő-intézetből legalább is 4 havi gyakorlatról kiállított bizonyítványt tudnak felmutatni. Benyújtandó iratok: iskolai, erkölcsi, születési és orvosi bizonyítványok. Jelentkezni bármely napon lehet alulírott nál, Apácza-utca 378/8. számú házban. Nagyvárad, 1900. évi augusztus hó 22-én özv. *Dick Ferenczné*, okl. kisdédvő-nevelőnő.

A nagyvárad-olaszi-i községi elemi leányiskolába a beiratások, folyó évi szeptember hó 1—7-ik napjain d. e. 8—11 és d. u. 3—5 óráig, a javító, pót, felvételi és magánvizsgálatok szeptember 1 és 2-án d. e. 11—12 óráig az iskola helyiségében tartatnak meg. Az évi tandíj 8 orona, melynek fele a beiratás alkalmával fizetendő. A beiratás alkalmával fizetendő még a tandíjon kívül minden tanulóért beiratási és nyugdíjalap-hozzájárulási díj ezimen 80 fillér. Az ismétlő leányiskola növendékei semminemű iskolai díjat nem fizetnek. A szeptember hó 7-ik napjáig be nem iratkozó növendékek csak a mulasztás igazolása mellett vétetnek fel. Az újraoltási bizonyítvány a beiratáskor felmutatandó. A rendes tanítás szeptember 10-én veszi kezdetét. Nagyvárad 1900 aug. 26. *Az igazgatóság.*

Beiratások a nagyvárad-ujvárosi róm. kath. fiú iskolába.

A nagyvárad-ujvárosi róm. kath. fiú-iskolában a beiratások az 1900—1901. tanévre f. évi szeptember hó 1-én veszik kezdetüket s bezárólag szeptember 7-ig tartanak. Felhívjuk tehát a t. szülőket, kik fiaikat ezen kath. tanintézetben akarják taníttatni, hogy beiratáskor velök — himnőoltási bizonyítvánnyal ellátva — az iskolaépületben (Nagy-Körözs-utca 538. sz. alatt) megjelenni sziveskedjenek.

Tudomására adjuk egyuttal a t. szülőknek, hogy a vall. és közokt. miniszter ur 1878. évi márczius 31-én 7280. sz. a. kelt leirata értelmében csak azon gyermekek tekinthetők tanköteleseknek, kik 6-ik életévüket a polgári év szeptember hónapjában betöltik. Ugyanazért az el ő osztályba beirandó minden tanulótl meg kívánatlik, hogy erre vonatkozó kereszteleési igazolványát magával hozza, azt ugyanis az illető plebániái hivatal kívánatra díjmentesen állítja ki.

A beiratásokat naponként délelőtt 8—11-ig, délután 3—5 óráig, az osztálytanítók eszközlik. A beiratás díja egy tanévre a róm. kath. tanulóktól 4 korona, más felekezetűektől 10 kor. Szegény róm. kath. tanulók a beiratás díjának fizetése alól fölmentetnek ugyan, de a tanítói nyugdíjalapra 30 fillért és az értesítő kinyomatására 30 fillért, minden tanuló köteles fizetni.

Magánvizsgálatok a beiratás napjainak bármelyikén tehetők.

A jó Isten lévén a kezdet és a vég, a tanév ünnepélyes megnyitása a Szentlélek segítségével hívásával szeptember 8-án — Kisasszony napján — lesz, 10-én a rendes tanítás veszi kezdetét.

Nagyvárad, 1900. aug. 25.

A nagyvárad-ujvárosi róm. kath. fiú-iskola igazgatósága.

Beiratások az iparostanoczi iskolában. A nagyvárad iparostanoczi iskolában a beiratások szeptember 1-től 10-ig tartatnak

meg. — Felkérem a tanoncztartó mester urat, hogy tanonczait a jelzett időben mulhatlanul beirassák, ellenkező esetben az ipartörvény megfelelő §-a értelmében 40—400 koronáig terjedő pénzbírsággal büntetteknek. — A beiratások naponként d. e. 11—12 és d. u. 4—6-ig eszközöltnék s a múlt évi ellenőrző a beiratáshoz elhozandó. Az ipariskolai osztályok a polg. iskolában, Korona-utcán, Ujvároson és Katonavároson lesznek elhelyezve. — A tanulók előre jelentsék ki, hova óhajtanak járni, mert utólag egyik csoportból a másikba át nem irhatók. Hogy a mesterek óhajtása az iskoláztatás idejére nézve figyelembe vehető legyen, legjobb, ha tanonczakkal személyesen jelennek meg s a beiratást még a hó első napjain eszközlik, mert az osztályok létszámának betelével ezen óhajnak hely nem adható. *Az igazgatóság.*

Beiratások a zeneiskolába. A Nagyváradi Zenekedvelők Egyesülete által fentartott és ének, valamint az összes fuvó-, vonó- és ütő hangszer tanszakokra berendezett nyilvános zeneiskolába az 1900—901. tanévre beiratkozások Réz Mihály egyesületi igazgató irodájában (Nagypiacz-tér, polgári fiu-iskola I. emelet, 21. ajtó.) f. é. augusztus 30-tól szept. 8-ig naponta d. e. 10—12-ig és délután 3—5 óráig eszközöltnék. — A zeneiskola minden egyes tanszakra előkészítő I., II. és III. rendes-, továbbá I., II. és III. kiművelési osztályból áll. Tandíjak a rendes osztályoknál: Ének, hegedű és gordonka előkészítő és első osztályban egész évre 20 frt., II. osztályban 25 frt., III. osztályban 30 frt.; — zongora és cimbalom tanszakra az előkészítő és első osztályban évi 30 frt., a II. és III. osztályban 40 frt. — fuvóhangszer előkészítő osztályban évi 25 frt., I—III. osztályban 30 frt., — kiművelési osztályoknál 10—10 frtál több, mint az illető tanszak rendes III-ik osztályánál. — Beirásdíj 2 frt 15 kr. A tandíj 2 részletben fizetendő és pedig az első részlet a beirásdíjjal együtt a jelentkezés alkalmával, a második részlet február 1-én. Nagyváradi, 1900. augusztus 25. *Mezey Mihály*, egyesületi elnök. *Réz Mihály*, egy. igazgató.

SZINHÁZ.

A téli színi szezon előmunkálata.

Somogyi Károly, a nagyváradi új színház igazgatója tegnap Nagyváradra érkezett.

Somogyi Károly teljes ambícióval lát hozzá az első téli színiévad ügyének előkészítéséhez. Az ő hosszú tapasztalatokon alapuló szakértelme, buzgalma biztosítani fogja a szezon sikerét s messze kiható jelentőségű lesz a váradi színészet jövőjére.

Társulatát már teljesen szervezte s akik kétséget támasztottak a szintársulat iránt, azok is megnyugvással vehetik az alábbi névsort, a melyből kitétnik, hogy *Somogyi* teljesen számot vetett Nagyváradi közönségének műizlésével és igényeivel.

A társulat közel száz taggal fog Nagyváradra bevonulni. A tagok, illetve a személyzet teljes névsora a következő:

Nők: P. Adorján Berta (állandó vendég), Ábránkay Mariska, B. Csik Irén, Batizfalvy Gizella, Benkő Jolán, Balázs Olga, B. Horváth Irma, Borsodi Boriska, K. Biró Anna, Dercsényi Julia, Erdei Berta, E. Egyed Margit, Forrai Ferike, Halász Anna, Fekete Etel, Kaposi Róza, Kéry Jolán, Kovács Mariska, Lányi Edith, Örléy Flóra, P. Szép Olga, Somogyiné Nagy Julia, Székely Anna, Szohner Olga, Szilágyi Dezsőné, Szécsényi Erzsébet, Tóvári Anna, Tóth Bözsi, Virág Irma, Delin Henrikné, Komáromi Eszti.

Férfiak: Arday Atilla, Balla Kálmán, Bog-nár János, Bérczi Gyula, Balla Imre, Deéry Alfréd, Delin Henrik (karnagy), Erdélyi Miklós (titkár), Erdélyi Sándor, Fűredi József, Fekete Ferencz, Földváry Hugó, Gáthy Kálmán, Gaidzsiusky Pál, Heller Béla (karnagy), Herold Ede, Hegyi Sándor, Könyves Jenő, Kalmár József, Koháry Pál, Kutassy Endre, Latabár Endre, Madas Pista, Miksay Emil, Markó Elemér, Nyáray Antal, Peterdi Sándor, Perényi József, Pintér Imre, Papp János, Rákossy Gáspár, Somogyi Károly (igazgató), Sággy Zsigmond, ifj. Sággy Zsigmond, Szilágyi Dezső, Szarvasi Sándor, Szilágyi Odón, Sándory Kálmán, Sente Rezső.

Zenekar: Ő császári és királyi Fensége József kir. herceg nevét viselő 37-ik ezred zenekara.

Fodrász: Ramminger István három segéddel.

Disztemster: Szakáll Sándor nyolcz segéddel.

Műszaki személyzet: Igazgató és főrendező: Somogyi Károly. Szakrendező: Balla Kálmán, Peterdi Sándor, Pintér Imre és Könyves Jenő. Titkár: Erdélyi Miklós. Ügyelő és gazda: Ifj. Sággy Zsigmond. Karmesterek: Delin Henrik és Heller Béla.

A megnyitásra még nem történt megállapodás. Attól függ minden, hogy a színház teljesen készen lesz-e szeptember hó végéig.

Ha az összes munkálatokat befejezik szeptemberben, akkor mi sem áll utjában annak, hogy *Somogyi* kivánalma a megnyitás tekintetében is teljesüljön. Somogyi október hó 4-én akarná a színházat megnyitni.

Erre nézve már a műsort is összeállította az első két hétre. Ez a műsor a következő:

Október 4. *Megnyitó előadás.* *Endrődi Sándor* prólogja, *Váradi Antal* alkalmi színműve. Végül *Hunyady László*, *Erkel* Ferencz operája.

Október 5. *Ugyanez.*

Október 6. *A görög rabszolga* Sidney nagyhatalú operettje először.

Október 7. *Ugyanez*, másodszor.

Október 8. *A hol unatkoznak* Peulleron vigjátéka. (A vigjátéki ensemble bemutatója.)

Október 9. *47-ik cikk*, (Paulayné Adorján Berta fellépésével.)

Október 10. *Troubadour*, (Székely Anna bemutatója.)

Október 11. *Kurucz-furfang* Bokor József népszínműve először.

Október 12. *Kurucz-furfang* másodszor.

Október 13. *Mintaférj*, először (Batizfalvy Gizella bemutatója.)

Október 14. *Mintaférj*, másodszor.

Október 15. *Lear király* király. (Peterdy Sándor bemutatója.)

Október 16. *Fernande*. (Paulayné Adorján Berta fellépésével.)

Október 17. *Troubadour*.

Ez a műsor mutatja, hogy *Somogyi* olyan repertoire-t akar, a mely a míg a közönség igényét teljesen kielégíti, biztosítja a színház látogatottságát.

REGÉNY-CSARNOK

Balny város titka.

Regény.

Francziából fordította: K—6.

28.

V.

— Francziországban letelepedni kiáltott Ledoux ijedten.

— Igen uram mondtam már, hogy én Luciet mindenek felett szeretem, én kész vagyok, hogy őt megnyerhessem, minden áldozatra.

— Kedves barátom, ön igazán gyermekmódra okoskodik. Reméli, hogy atyja beleegyez-nék abba, hogy eladja azt a birtokot, a melyet ő harmincz év alatt szerzett s mely önt egy-

szerre gazdaggá tenné. Nem, ön sokkal okosabb, semhogy ezen eszme mellett sokáig megmaradna.

— Nem uram, én kész vagyok erre az áldozatra, félreteszek minden vagyoni és családi tekintet, hogy ezen boldogságot megszerezhessem. Határozott feleletet kérek tehát.

Ledoux fölkel s többször végigmérte hosszú léptekkel a szobát. Jakab nyugtalanul nézte.

— Nem, szólt végre a jegyző; ez a házasság lehetetlen.

— Ugy találja talán, hogy vagyonom . . .

— Nem, nem ez az oka visszautasításomnak.

Ledoux hajthatatlannak látszott.

— Ön nem akarhatja saját leányának boldogtalanságát, mert meg vagyok győződve, hogy ő éppen úgy szeret engem, mint én őt.

Ledoux megállott. Jakab is felállt és hozzá lépett.

— Nem, önnek más okának is kell lennie, mit előttem elrejt, mert nem gondolhatom, hogy ily csekély okok miatt kész volna szerencsétlenné tenni leányát.

— Szerencsétlenné!

— Igen, szerencsétlenné, kiáltott Jakab, mert Lucie szeret engem s az ön elhatározása kétségbe fogja őt ejteni. Aláveti magát, mert sokkal engedelmesebb, hogy ne engedelmesked-nék, de ismétlem, szerencsétlenné lenne s ön ezt nem akarhatja. Ön nem ítélhet örökre elváltásra két lényt, kik szeretik egymást és közös boldogságra vágyanak. Ön nem akarhatja, hogy minden nap, valahányszor lányával találkozik, mindannyiszor a néma szemrehányást olvassa ki szeméből s midőn fájdalomtól összeroskadni látja, elmondhatja majd: ez az én művem, én dobtam gyermekemet a kétségbeesés karjaiba!

Ledoux nem felelt, lehajtott fővel járkált az irodában nem is hallva Jakab szavait.

— Ah, ha atyám itt volna . . .

A jegyző felemelte fejét és félhalkan mondta:

— Szegény Dubreuil!

— Ha atyám itt volna, folytatta Jakab, együtt könyörögne velem s őt nem utasíthatná vissza . . .

— Lehetetlen Jakab!

— De miért lehetetlen? kérdezte emelt hangon.

— Nem mondhatom meg.

— Meg kell mondania, így nem felelhet nekem. Szeretem a leányát, ő is szeret engem, ismerhet jól, mert legjobb barátjának a fia vagyok, ki oly nagy szeretettel és bizalom-mal viseltetik ön iránt; miért nem egyezik hát bele?

Még egyszer nem, nem mondhatom meg.

Jakabot elfutotta a harag Ledoux kérelhetetlen és megmagyarázhatatlan hangja miatt. Ököibe szoritotta kezeit s néhány lépést tett a jegyző felé, de rögtön magához tért, felemelt keze lehanyatlott és fajtott hangon mondá:

— Bocsásson meg, de annyira szeretek . . . gondolja meg kérem a dolgot . . . még visszajövök . . . engedje legalább, hogy reméljek . . .

— Nem, Jakab, míg én élek ez a házasság nem fog megtörténni, soha!

— Jól van uram, megfogja látni visszautasításának következményeit!

Jakab a haragtól reszkette távozott.

Másnap a jegyzőt meggyilkolva találták szobájában . . .

VI.

Alig távoztak el a hivatalos kiküldöttek, Lucie megtudva Jakab elfogatását, olyan erős lázba esett, hogy Bernard orvos, ki mindig mellette foglalatzkodott, komolyan kezdte féltetni életét. Két teljes hétig nem nyerte vissza öntudatát s félni lehetett, hogy valami agykomplikáció folytán soha sem fogja visszanyerni.

Frémontné asszony és Márta gondos ápolása folytán azonban lassanként kezdett magához jönni; eszébe jutottak a szomorú események, de fájdalom már csendesebb volt, siratta atyját és Jakabot, kiről azt hitte, hogy ő juttatta a börtönbe.

Többször kérdezte a békebirótól:

— De ön, kedves Frémont ur, ugyebár nem hiszi el, hogy Jakab a bűnös?

— Nem gyermekem, nem hiszem és biztosítom, hogy ártatlansága csakhamar ki fog derülni.

Egy este szokása ellenére nagyon későn tért haza a békebiró, az ebéd ideje már régen elmúlt. Idegesnek, nyugtalannak látszott s alig felelt neje számos kérdésére. Ebéd után a társalgóba mentek.

— Hagyj egy kicsit magunkra, szolt a békebiró Mártához.

A leány kiment.

— Kedves Lucie, folytatta most Frémont, ön talán segíthetne Jakab ártatlanságának kiderítésében, de ehhez szükséges, hogy őszintén feleljen kérdéseimre.

Az bizonyos és ő nem is tagadja, hogy Dubrenil Jakab átmászott a kertjük falán és elismerte, hogy az a lánczocska az ő órájáról való. E tekintetben tehát nem forog fenn kétség. De mit csinált ő akkor az önkertjében? Erre nem akar felelni. Nem tudná kegyed megmondani?

— De igen, felelt Lucie halkán, hozzám jött.

Frémontné majdnem összeesett ijedtében.
(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel tudatom az igen tisztelt vevőim és a n. é. közönséggel, miszerint

Fő-utca, Rimanóczy-házban levő

hentes üzletem

teljes átalakítása és újonnan berendezése végett

==== az eladás ====

augusztus 21-től kezdve üzlethelyiségem udvarán felállított fasátorban és fióküzletemben,

ílf. Popper József fűszerkereskedése mellett eszközöltetik.

A n. é. közönség további pártfogását kérve

teljes tisztelettel

Fröhlich János.

TÁVIRATOK.

Az Erzsébet-emlék felszentelése.

Bécs, aug. 25. (Saját tud. távirata.) A megboldogult Erzsébet királyné emléké-szobrát ma délelőtt szentelte fel báró Hornig veszpremi püspök a kapuczinusok kriptájában. A nagy ünnepélyen Teleki Sándorné és Emich Gusztávné vezetése alatt az Erzsébet szobor-bizottság összes hölgytagjai voltak jelen. Ott volt még *Ferenczy* Ida, a megboldogult királyné udvarhölgye is. Megjelentek továbbá *Széchenyi* gróf, a király személye körüli és *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszterek. A hölgyek fekete seelyem ruhában, a miniszterek pedig diszmagyarban jelentek meg. Az ünnepély 11 órakor a kivilágított kriptában kezdődött,

a hol *Hornig* püspök gyönyörű beszédben emlékezett meg az elhunyt királynénkről. Ezután *Emich* Gusztávné az emlék-szobrot szép szavak kíséretében átadta a kapuczinusok főnökének, a ki azt megköszönte. A kriptából a jelen voltak a templomba vonultak, hol *Hornig* püspök csendes misét mondott.

Lónyaiék otthon.

Bodrog-Olaszi, aug. 25. (Saját tud. táv.) *Lónyay* Elemér gróf táviratilag értesítette a Bodrog-Olasziban lakó uradalmi intézőjét, hogy szeptember 8-án oda érkezik.

Katonai diktatura Ausztriában.

Bécs, aug. 25. (S. t. t.) A bécsi politikai körökből az a hirszivárgott ki, hogy azon esetben, ha *Körber* miniszterelnök a Reichsrath munkaképességéről nem nyújt garanciát, akkor *hosszu időre katonai diktatura következik*. Ezen határozatba már a korona is beleegyezett.

A spanyol király beteg.

Madrid, aug. 25. (Saját tud. táv.) Alfonso király egy kis meghülés következtében betegen fekszik a Giralda gözsön.

Gyászmise a Kinában megholtakért.

Bécs, aug. 25. (Saját tud. távirata.) Thomann fregetkapitányért és a Kinában elesett többi tengerészért ma délelőtt a fogadalmi templomban gyászmise volt, a melyen megjelent Engel altábornagy, városi parancsnok, továbbá *Schönaich* és *Paar* gróf altábornagok, több tábornok és törzstiszt, továbbá a haditengerészeti parancsnoka képviselőiben *Berghofer* altengernagy a tengerészeti osztály tisztjeivel és hivatalnokaival s végül egy csapat tengerészkatona.

Calice nagykövet a szultánnal.

Konstantinápoly, aug. 24. (Saj. tud. táv.) Calice báró osztrák-magyar nagykövet ma egy óránál tovább tartó kihallgatáson volt a szultánnal, a mely igen szívélyesen folyt le. A nagykövet köszönetet mondott a szultánnak a *Ferencz* József királynak küldött szerencsekívánatokért. A kihallgatás után a nagykövet bemutatta *Mendelm* korvettkapitányt, a *Taurus* állomáshajó parancsnokát, a *Linck* a szultán az *Ozmaje-rend* harmadik oszálját udományozta. A francia nagykövet is bemutatta a szultánnak a *franczia* állomáshajó parancsnokát és visszaküldte a szultánhoz. A külügyminiszter tegnap személyesen közölte valamelyi nagykövettel a szultánnak azt a kívánságát, hogy kormányuk a szultán uralkodói jubileumára külön követeket küldjenek Konstantinápolyba. Néhány nagykövet már közölte kormányával a szultánnak ezt a kívánságát.

Hegedüs Sándor Bécsben.

Bécs, aug. 25. (Saját tud. táv.) Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter tegnap este ideérkezett.

Miklós ezár Párisban.

Páris, aug. 25. (Saját tud. távirata.) A *Libre Parole* egészen bizonyosnak mondja, hogy Miklós ezár Párisba jön.

Hírek Transzválból.

London, aug. 25. (Saját tud. táv.) A lapoknak jelentik Pretóriából, hogy Cordua hadnagyot tegnap délután agyonlőtték. — A Daily Mail-nak jelentik a Maehadodorptól 17 mértföldnyire lévő Geluk faluból, hogy az angolok délben bevonultak a helységbe, miután délelőtt kemény harcot kellett vívnia a lovasságnak. Az angol tüzérségnek vissza kellett vonulnia az ellenség elől.

A spakhangi események.

Konstantinápoly, aug. 25. (Saját tud. táv.) Ali basa bitliszi katonai parancsnokot nem a spakhangi események megvizsgálásával bízták meg, mint nemrég jelentették, hanem ellenkezőleg elmozdították állásától az orosz nagykövet felszólalására.

KOZGAZDASAG.

Pusztit a sertésvész. Biharmegye egy részében erősen pusztit a sertésvész. Sályi, Pósa, O.-Apáti s a környéken levő községek szegény lakosainak igen érzékeny kárt okoz az állatjárvány. Olyan kiterjedt a vész, hogy még a vaddisznók is elhullanak az erdőkben. Az erdőben talált vad sertésen bonczolás után konstataáltak, hogy sertésvészben hullott el. A szigorú véd.kezés nem sokat ér.

Régi luczernások megjavítása. Luczernások újonnan való telepítése költségesebb dolog lévén, a már meglévő luczernások kiirtásához nem igen fog a gazda s halogatja az újonnan való telepítést mindaddig, a míg csak lehetséges. E mellett azonban rendesen elmulasztja azt kellőleg ápolni; pedig ha azt megcselekedné, nemcsak a termés-átlagot fokozhatná igen jelentékenyen, de annak termőképességét is 5—10 évvel meghosszabbíthatná. Érdemes tehát e kérdéssel foglalkozni, számitani, hogyan és miként lehetséges a luczernások termőképességét fokozni s tartósságát öregbíteni.

A luczernások ápolása egyrészt a gyomirtásra és a feltalaj legfelsőbb rétegének porhanyítására, másrészt azok trágyázására szorítkozik. A gyomirtást és porhanyítást az őszi és tavaszi boronálás végzi, mikor is keresztben, hosszabban nehezebb boronával végigjártatjuk a luczernást. Főleg a régi ritkuló luczernásoknál kell a boronálást erélyesen végezni. Ha azután a borona itt-ott egy-egy luczerna növényt ki is tép, az nem baj, mert annál inkább illetve nagyobb mennyiségben tépi ki a sekélyen gyökerező gyomnövényt. De meg a jól megboronált talaj megnyílik a levegő előtt, az át és átjárja a talajt, mire az egész luczernás bujább fejlődésnek indul. Tavasszal egész korán kell végezni a boronálást, mikor a növény rügyei még nem hajto tak ki, mert a rügyezésnek indult luczernásban a boronálás már sok kárt tesz. Éppen ezen okból juthat se legeltesük a luczernást, csak mielőtt feltorni akarjuk, de ilyenkor is nagy vigyázattal járjunk el, mert tudvalevőleg könnyen felfuvódást okozhat.

Ha régi luczernásokban levő luczernásunkat valamely okból még 1—2 évig használni akarjuk, úgy járassuk meg azt jól boronával vagy skarifikátorral és vessünk bele magyar holdanként 30—40 kg. olasz perjét, mely aztán még kiérlelt termést fog adni.

Nagyon hasznos és célszerű dolog továbbá a luczernásoknak minden évben egy kevés fejtrágyát adni, a mely állhat márgából, fahamuból, gipszből, gyomirtó és komposztból és szuperfoszfát-gipszből, mely utóbbi kétségen kívül a leghatásosabb javító szer, a melynek alkalmazására különösen ha kis-órás után egy kevés cső lövetkezik a luczerna roppant buja fejlődésnek indul. Istálló trágyát vagy emberi ürüléket ne alkalmazzunk mert ezek csak a fűvek fejlődését mozdítanak elő.

Régibb luczernások kaszálásánál magasabb tarlót kell hagyni, hogy a kasza a növény szivét meg ne sértse.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1900. aug. hó 21-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 14.—13.80. Kétszeres buza 11.40—10.80. Rozs 12.—11.20. Arpa 11.—10.40. Zab 9.60.—9.20. Tengeri: 13.—12.60. Borsó 34.—. Lencse 36.—. Bab 13.20. Köleskása 24.50. Burgonya 7.20. 100 kiló lángliszt 26.—. zsemlyeliszt 25.—. fehérkenyér liszt 24.—, barnakenyér liszt 21.—. széna fuvarral 4.—, szalma 1.— Szalonna 108.—, 6 kiló zsup-szalma —16. 150 dkg alom-szalma —10. 1 köbm. búkkia 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.86. Lámpaolaj —.82. 1 liter ó-bor 1.20. Uj-bor —.80. Pálinka —.72. Szilva-pálinka 1.20. Szesz 2.—. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 68.—, új bor 50.—, mész 2.10, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 24.—, köles —.—, repce —.—, dió —.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalonna 1.12, sertéshus 1.—4, juh-hus 68, veres hagyma 12, fog-hagyma 22, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 18. Egy liter kőolaj 40, mm. búkköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1900. évi aug. hó 21-ről. Tiszta buza körülbelül 1700 hltr. kétszeres buza 350 hltr, rozs 420 hltr, árpa 300 hkl. zab 300 hltr, tengeri 160 hltr, burgonya 360 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 70 drb, félhizott 125, sovány 250, süldő 310, malac 470, hizott marha 14, jármás ökör 380 fejős tehén 220, borju 230, bivaly 10, juh és kecske 130, ló 232.

Marha ártáblázat 1900. aug. hó 21-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 650—710, egy pár másodrendű jármás ökör 500—630, egy pár harmadrendű jármás ökör 280—480, 1 drb fejős tehén 100—250. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 156—236. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 124—190. 2 drb. veres borju 28—50, 1 drb. fél éves borju 38—48, 1 drb egy éves borju 50—78, két éves borju 72—176. 1 drb hizott sertés 86—140, 3 pár fél éves 28—36, 1 pár egy éves sertés, 40—66, 1 pár két éves sertés 64—140. 1 drb igás ló 160—320, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 28—36. 1 pár bojubőr 10—20, 1 pár ló bőr 8—22.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

	Budapest, aug. 25.
Osztrák hitel	660.25
Magyar hitel	680
Allamvasut	650
Rimamurányi	511.
Magyar jelzálog	423.
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, aug. 25.
Buza októberre	7.66
Buza júniusra	8.08
Tengeri	6.17
Rozs okt.	7.02
Zab okt.	5.30
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. aug. 25-én.

Magyar aranyjárdék 4%	96.10
Magyar koronajárdék	90.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	100.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	99.60
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	90.60
Italmérségi jog megváltási kötvény	97.85
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	158.50

Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	139.25
Osztrák járadék papírban	97.50
Osztrák járadék ezüstben	97.—
Osztrák járadék aranyban	96.25
Osztrák korona járadék	97.40
Osztrák államsorsjegyek	133.50
Osztrák magyar bankrészvény	17.05
Magyar hitelbankrészvény	679.—
Osztrák hitelintézet részvény	658.50
Párisi vista	96.25

20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.31
Németbirodalmi márka	118.80
London vista	242.80
20 márkás arany	28.62

Dr. VUCSKICS GYULA.

Bikszádi árlappal
és
ismertető könyvecskével
bérmentve szolgál
a
KÜTKEZELŐSÉG
Bikszád
(Szatmármegye.)

Bikszádi ásványos gyógyvizet
mely egyedüli a maga nemében, több hirneves egyetemi orvostanár és hirneves vidéki orvosok, hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a bikszádi ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny légesőhurut, hangszálag hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsúcs hurutnál és kezdődő gümőkóránál, továbbá kitűnő eredményt értek el a **bikszádi víz** alkalmazása által emésztetlenség, idült- és heveny gyomorhurut, máj- és epe hólyagbántalonnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specificum vált be.

Bikszádi viz bérlője s a sztojkai viz főelárusítói:
ALMER LAJOS ÉS KÁROLY
nagybányai lakosok.

Sztojkai ásványvizet,
mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el **magyar karlsbadi viznek**, mert tényleg annak gyógyhatása a szigoru diéta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epekő bajoknál, nemkülönbön **czukorbetegségnél** alkalmazva, valóságos csodákat művel, kitűnő hatása a Sztojkai ásványviz a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. — A Sztojkai ásványviz dús szén-savtartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital párfját ritkítja. **Sztojkai ásványviz** hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást.

Sztojkai árlappal
és
ismertető könyvecskével
bérmentve szolgál
a
FORRÁSKEZELŐSÉG
Sztojka,
(Szolnok Doboka m.)

A bikszádi viz kapható Nagyváradon, Janky Antal utóda (Kiss Károly), Kádár János és Wurst József urak fűszer üzletében. — Az alant irt legjutányosabb árak mellett, házhoz szállítva: egy üveg 1/2 literes bikszádi viz 14 kr., ha az üveget visszaadjuk 11 kr. Egy üveg 1 literes bikszádi viz 22 kr., ha az üveget visszaadjuk 16 kr. Egy láda 40 1/2 literes üveg bikszádi viz 5 frt 20 kr., a 40 üres üveget ha visszaadjuk 3 frt 70 kr. Egy láda 25 1 literes üveg bikszádi viz 5 frt 20 kr., a 25 üres üveget ha visszaadjuk 3 frt 70 kr.

Kitűnő hevesi faj-dinnyék.

Csordás Testvérek

fűszer-, gyarmatáru-, bor- és ásványviz-kereskedés

„a fehér elefánthoz”,

Nagyvárad, Szt. László-tér, Takarékpénztár-épület.

Ajánlják dusan felszerelt s a mai kor legkényesebb igényeit kielégítő fűszer- bor- és csemege, valamint festékáru üzletüket.

Tisztán kezelt, természetes lóken termelt **asztali borok 1 lt. 40 kr., 36 féle különböző faju csemege- és gyógyborok** a legelőnyösebb áron, **Világosi magyar-francia elismert legjobb cognac** nagyraktára.

Különös figyelmet érdemelnek: legfinomabb **kávé fajaink 1 frt 20 krtól 2 frt 16 krig**, valamint az összes fűszer-áruk legelőnyösebb beszerzési forrása.

Nagyválaszték a legkitűnőbb pipere és mosdó szappanokban, — közkedvelt és elismert legjobb ártalmatlan **„Margit” arcz-creme, poudreszappan.**

Napról napra friss szedésű **csemege-szőlő napi áron.** Nagy választék a legkitűnőbb bonbonok és czukorkákból, valamint friss sajtok és szalámiból. Gyors, előzékeny és pontos kiszolgálás.

Legnagyobb sárga, czukor és faj-dinnyék.

Legelőnyösebb kőbányai sör.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.										
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.				
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	Kolozsvár ind.	—	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08			
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	Jegyenye >	—	+6 11	7 59	+1 14	7 16	—	Debreczen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41			
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	B.-Hunyad >	—	6 40	8 37	1 44	7 55	12 20	Érnihályfalva érk.	6 35	3 57	—	1 —	4 58	—			
Szolnok >	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	Csucsá >	—	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.								
Szajol >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	Rév >	—	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		
P.-Ladány >	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >	—	5 54	+7 59	10 25	+3 15	9 49	+1 48	Érmihályfalva ind.	6 36	11 17	3 14	5 27	9 14	—	
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd >	—	6 21	8 11	10 42	+3 28	10 07	2 01	Debreczen >	7 51	12 36	4 16	7 10	10 27	9 01	
Sáp >	—	2 27	+5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely >	—	6 49	—	11 01	—	10 27	—	P.-Ladány érk.	—	1 45	5 03	8 40	11 28	9 48	
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Váradi-Velence >	—	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta							
M.-Péterd >	—	3 —	—	1 —	—	6 15	Nagyvárad érk.	—	7 16	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31		V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	
M.-Keresztes >	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	—	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	Debreczen i.	8 35	4 31	Nagy-Léta-	—	5 25	1 05	
Bors >	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki >	—	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	Sáránd >	9 28	5 16	Vértés ind.	—	—	—	
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors >	—	2 47	—	11 54	—	11 22	—	H.-Bagos >	9 41	5 26	M.-Pályi >	—	5 47	1 30	
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >	—	3 12	—	12 05	—	11 37	—	H.-Pályi >	10 05	5 48	H.-Pályi >	—	6 03	1 48	
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Péterd >	—	3 30	—	12 17	—	11 50	—	M.-Pályi >	10 20	5 59	Sáránd >	—	6 18	2 05	
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu >	—	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	N.-Léta-	—	—	Vértés érk.	—	7 18	3 13	
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Sáp >	—	4 39	+9 38	12 47	—	12 25	—	Sáránd—Derecske.				Derecske—Sáránd.			
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 02	2 50	1 12	Báránd >	—	5 01	—	1 01	—	12 41	—	Sáránd ind.	9 38	5 26	Derecske ind.	—	6 00	1 49	
Élesd >	+1 02	4 56	+7 28	3 21	+3 04	1 37	P.-Ladány >	—	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03	Derecske érk.	9 57	5 45	Sáránd érk.	—	6 20	2 09	
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajol >	—	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19								
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 53	4 16	3 49	Szolnok >	—	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39								
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász >	—	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58								
Jegyenye >	3 15	7 49	+9 23	+6 01	—	5 31	Rákos >	—	—	1 37	6 02	9 28	6 52	7 38								
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 40	Budapest érk.	—	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50								

Nagyvárad—Szeged				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 41	7 10	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 03	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	11 31	10 54
Less >	10 48	5 01	7 40	Orosháza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 03	5 26	Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 56	3 39	6 10	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Kötegy >	7 56	3 39	6 10
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 17	Gyula >	12 21	6 44	10 01	Szalón >	8 23	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5 —	8 51
Orosháza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Kétegyháza >	2 54	7 45	5 38	Ósi >	9 21	5 19	8 61
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Arad érk.	3 55	8 48	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	31
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Érmihályfalva.				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	Ty. sz. sz.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Ty. sz. sz.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	5 85	2 40	—	Vaskóh ind.	4 —	2 55	—	Nagyvárad ind.	4 15	6 44	—	Érmihályfalva ind.	6 10	5 20	—
V.-Velence >	5 47	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	+4 12	3 08	—	B.-Püspöki >	4 30	7 10	—	Érselind >	6 40	6 —	—
Félix-Fürdő >	6 11	3 18	—	Szudrics >	4 30	3 37	—	Bihar >	4 50	7 36	—	Székelyhid >	7 19	6 48	—
Kardó >	6 26	3 27	—	Belényes >	+5 07	4 16	—	Paptamási >	5 14	8 05	—	Nagykáglya >	7 22	7 02	—
Nyárló >	7 07	4 07	—	Sonkolyos >	5 28	+4 39	—	Gyapoly >	5 27	8 44	—	B.-Diószeg >	7 35	7 22	—
Magyar-Gyepes >	7 19	4 18	—	Belényes-Ujtak >	+5 40	+4 51	—	B.-Diószeg >	5 43	8 59	—	Gyapoly >	7 50	7 40	—
Tasádfő >	7 34	4 32	—	Borz >	5 49	5 01	—	Nagykáglya >	5 55	9 07	—	Paptamási >	8 11	8 03	—
Drág-Cséke >	7 55	4 46	—	Sólyom >	6 05	5 22	—	Székelyhid >	6 24	9 32	—	Bibár >	8 29	8 33	—
Magyar-Cséke >	8 12	+5 01	—	Gyanta >	6 26	+5 48	—	Érselind >	6 45	10 —	—	B.-Püspöki >	8 52	8 58	—
Dusesd >	8 25	+5 18	—	Hollód >	6 40	6 —	—	Érmihályfalva érk.	7 15	10 36	—	Nagyvárad érk.	9 06	9 17	—
Szombatság-Rogoz >	9 02	5 47	—	Szombatság-Rogoz >	+7 01	6 29	—	Szombatság—Rogoz—Dobrest. Dobrest—Rogoz—Szombatság							
Hollód >	9 15	5 59	—	Dusesd >	+7 25	+6 55	—		Vegy. v.	Ty. sz. sz.	<th>Vegy. v.</th> <th>Ty. sz. sz.</th>	Vegy. v.	Ty. sz. sz.		
Gyanta >	9 29	6 12	—	Magyar-Cséke >	7 37	7 08	—	Szombatság-Rogoz in	9 10	6 35	Dobrest ind.	6 06	4 22		
Sólyom >	9 59	6 36	—	Drág-Cséke >	7 56	7 33	—	Nánhegyes	+9 36	+7 01	Nánhegyes	+6 16	+4 32		
Borz >	+10 10	+6 50	—	Tasádfő >	8 10	+7 47	—	Dobrest érk.	9 46	7 11	Szombatság-Rogoz érk.	6 40	4 56		
Belényes-Ujtak >	10 28	7 01	—	Magyar-Gyepes >	8 24	8 02	—								
Sonkolyos >	+10 35	+7 18	—	Nyárló >	8 34	8 13	—								
Belényes >	11 21	7 47	—	Kardó >	8 57	+8 36	—								
Szudrics >	11 44	8 09	—	Félix-Fürdő >	9 10	+8 49	—								
Lunka-Rézbánya >	12 18	+8 34	—	V.-Velence >	9 31	9 10	—								
Vaskóh érk.	12 29	8 49	—	Nagyvárad érk.	9 41	9 21	—								

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.				Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.				Vésztő—Kötegyán—Hollód.				Hollód—Kötegyán—Vésztő.			
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	5 50	2 —	—	Gyoma ind.	3 40	2 30	—	Vésztő ind.	4 45	5 27	—	Hollód ind.	4 35	12 05	—
Ósi >	6 09	2 14	—	Ózed >	4 07	2 54	—	Okány >	5 07	5 49	—	Mocsár-Gyanta >	4 46	12 17	—
Uj-Palota >	6 24	2 29	—	Déva-Ványa >	4 27	3 26	—	Gyanté >	5 23	6 07	—	Rippa >	5 02	12 39	—
Gyires >	6 41	2 42	—	Kéthalom >	4 54	3 48	—	Sarkad-Keresztur >	5 36	6 18	—	Tenke >	5 24	1 17	—
Körösszeg >	7 02	3 01	—	Körös-Ladány >	5 18	4 06	—	Méhkerék >	5 52	6 36	—	Fekete-öt >	5 44	1 39	—
Szakál >	7 39	3 31	—	Szeghalom >	5 40	4 38	—	Kötegyán >	6 —	6 45	—	Fekete-Bátor >	6 06	2 07	—
Nagy-Tóti >	7 55	3 47	—	Vésztő >	6 12	5 22	—	Kötegyán ind.	6 16	6 57	—	Árpád >	6 16	2 18	—
Komádi >	8 25	3 59	—	Köt >	6 38	5 22	—	Pósa >	6 29	7 12	—	Érdő-Gyarak >	6 25	2 28	—
Iráz >	8 42	4 16	—	Iráz >	6 52	6 07	—	Ilye >	6 48	7 24	—	Csegöd >	6 34	2 38	—
Köt >	9 19	4 39	—	Komádi >	7 10	6 38	—	Csegöd >	7 02	7 39	—	Illye >	6 57	2 58	—
Vésztő >	9 44	5 10	—	Nagy-Tóti >	7 22	6 50	—	Érdő-Gyarak >	7 19	7 49	—	Pósa >	7 07	8 09	—
Szeghalom >	10 34	5 55	—	Szakál >	7 48	7 23	—	Árpád >	7 21	7 59	—	Kötegyán >	7 19	3 22	—
Körös-Ladány >	11 —	6 12	—	Körösszeg >	8 11	7 47	—	Fekete-Bátor >	7 39	8 20	—	Kötegyán ind.	8 06	3 42	—
Kéthalom >	11 18	6 30	—	Gyires >	8 33	8 12	—	Fekete-Tót >	7 52	8 35	—	Méhkerék >	8 15	8 52	—
Déva-Ványa >	12 08	6 55	—	Uj-Palota >	8 47	8 27	—	Tenke >	8 16	9 03	—	Sarkad-Keresztur >			